

บทคัดย่อภาษาไทย

โรคเรื้อรังเป็นสาเหตุของความเจ็บป่วย การเสียชีวิตและส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมถึงครอบครัว การมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วยลดผลกระทบ ป้องกันความรุนแรงและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทั้งโดยรวมและด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ กิจกรรมทางกาย โภชนาการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเจริญเติบโตด้านจิตวิญญาณ และการจัดการกับความเครียด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่ได้รับการวินิจฉัยด้วยโรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหัวใจวาย โรคไตวายเรื้อรัง โรคข้อเสื่อม และโรคมะเร็งปอด และมารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลในเขตภาคเหนือของประเทศไทย จำนวน 4,536 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .84 และทดสอบความคงที่โดยการทดสอบซ้ำภายใน 2 สัปดาห์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์เพียร์สันเท่ากับ .86 และในแต่ละด้านมากกว่า .70 ขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ โภชนาการ ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การจัดการกับความเครียด และการเจริญเติบโตด้านจิตวิญญาณอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง ขณะที่ กิจกรรมทางกาย อยู่ในระดับเหมาะสมต่ำ

ผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโรคเรื้อรังโดยเน้นการปรับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมเพื่อให้ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้มีภาวะสุขภาพที่ดี

Abstract

Chronic illness is the leading cause of morbidity, mortality and impacts the elderly physically, psychologically, socially and their families as well. Health promoting behaviors can contribute to decrease the negative impacts, prevent severity and complications of chronic illness among the elderly. The purpose of this study was to describe levels of health promoting behaviors of the chronically ill elderly. The subjects were 4536 elderly diagnosed of hypertension, diabetes mellitus, chronic obstructive pulmonary disease, coronary artery disease, congestive heart failure, chronic renal failure, arthritis, and lung cancer attending the out-patient clinic of the hospitals in northern Thailand. The samples who met the inclusion criteria were recruited. The research instruments used for data collection were questionnaires consisting of a Personal Data Recording Form and Health Promoting Behaviors Questionnaire modified from Health Promoting Lifestyle Profile of Walker, Sechrist and Pender (1987). These questionnaires were reviewed by a panel of experts and the content validity index was .84. The values of Pearson coefficients from test-retest within 2 weeks were used in determining the stability reliability of Health Promoting Behaviors and found to be .86 and each aspect of health promoting behaviors questionnaire was at an acceptable level which was greater than .70. Data were analyzed using descriptive statistics. The results revealed that the subjects had a moderately appropriate level of overall health promoting behaviors. Considering each aspect of such behaviors, it was found that health responsibility, interpersonal relations, nutrition stress management and spiritual growth were at a moderately appropriate level, whereas, physical activity was at a mildly appropriate level.

The results of this study could be used as basic information for related personnel to plan for promoting health behaviors in order to improve well-being of the chronically ill elderly.